

ÇÖZÜNME HIZINA ETKİ EDEN FAKTÖRLER 2

Çözünme sırasında çözünen madde, çözücü maddenin içinde taneciklerine (iyonlarına ya da moleküllerine) ayrılır. Ancak maddelerin birbiri içinde çözünme hızları farklıdır.

NOT: Çözünme sırasında çözünen madde iyonlarına ayrılıyorsa, o çözelti elektrik akımını iletir. örneğin; tuzlu su

Çözünme sırasında çözünen madde moleküllerine ayrılıyorsa o çözelti elektrik akımını iletmez. örneğin; şekerli su

Çözünme hızına etki eden değişkenleri öğrenmeden önce sık sık karşımıza çıkan değişken türlerini tanıyalım.

Bağımlı Değişken: Bağımsız değişkenden etkilenen (Sonuç)

Bağımsız Değişken: Araştırılan, farklı olan değişken

Kontrol Edilen Değişken: Aynı olan değişken / değişkenler (Sabit tutulan)

→ Çözünme Hızı Nelere Bağlıdır?

- ✓ Sıcaklık (Sıcaklık artınca çözünme hızı artar)
- ✓ Temas Yüzeyi (Tanecik boyutu küçülünce çözünme hızı artar)
- ✓ Çözeltinin Karıştırılması (Çözelti karıştırılınca çözünme hızı artar)

1. SICAKLIK 2

küp şeker

40°C

küp şeker

60°C

Bağımsız Değişken: Sıcaklık

Bağımlı Değişken: Çözünme hızı

Kontrol Değişkeni: Temas yüzeyi, çözücü miktarı, çözünen miktarı

★ 2. bardakta çözünme hızı daha fazladır.

2- TEMAS YÜZÜYÜ (TANECİK BOYUTU) 2

küp şeker

60°C

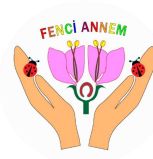
toz şeker

60°C

Bağımsız Değişken: Çözünenin tanecik boyutu
Bağımlı Değişken: Çözünme hızı
Kontrol Değişkeni: Sıcaklık, çözücü miktarı, çözünen miktarı.

★ 2. bardakta çözünme hızı daha fazladır.

3- ÇÖZELTİNİN KARİŞTİRİLMASI

60°C

60°C

Bağımsız Değişken: Karıştırma
Bağımlı Değişken: Çözünme hızı
Kontrol Değişkeni: Sıcaklık, tanecik boyutu, çözücü miktarı, çözünen miktarı.

★ 2. bardakta çözünme hızı daha fazladır.

~ KARİŞİMLARIN AYRILMASI ~

Karışımlar fiziksel yöntemlerle kendini oluşturan maddelere ayrılır. Bu yöntemlerden bazıları şunlardır;

1- Buharlaştırma: Homojen katı-sıvı karışımların ayrıştırılmasında kullanılır. Örneğin; deniz suyundan tuz elde edilmesi, salça, reçel, pekmez yapımı v.b.

★ Karışımın bulunduğu kap ısıtılır. Sıvı buharlaşır. Kaptaki katı madde kalır.

→ tuzlu su karışımı